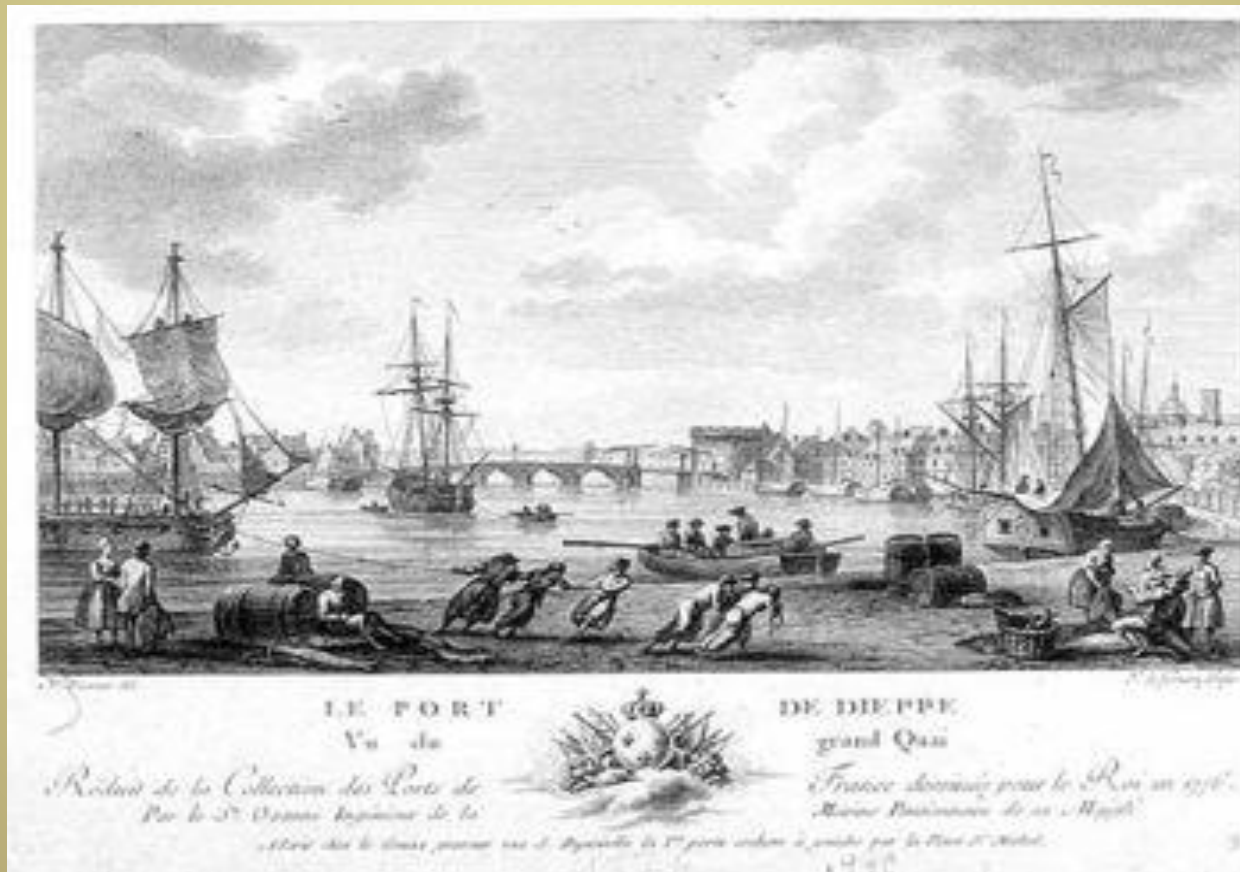

Latvijas teritorija Jaunajos laikos

Livonijas kara norise

- **Livonijas karu var iedalīt 4 posmos:**
- 1. posms (1558.g. -1561.g.)
- 2. posms (1561.g. -1566.g.)
- 3. posms (1569.g. -1575.g.)
- 4. posms (1575.g. -1583.g.)

Livonijas sadalīšana

Gotards Ketlers

- 1561. g. Livonijas ordenis beidza pastāvēt, padodoties Sigismundam II Augustam (Polijas karalim, Lietuvas lielkņazam).
- Pēdējais Livonijas ordeņa mestrs **G. Ketlers** kļuva par Kurzemes – Zemgales hercogu,

Polijas - Lietuvas politika Latvijas teritorijā

- Polijas – Lietuvas kundzība Latvijas teritorijā ilga no **1561. g.** – **1772. g.**
- Polijas – Lietuvas karaļa **Sigismunda II Augusta** varu Rīgas rāte neatzina.

- Pārdaugavas hercogistē pieauga **poļu – lietuviešu muižniecības ietekme**, kas tur bija ieguvusi jaunus īpašumus.

Katolicisms

- Ar Stefana Batorija atbalstu Rīgā tika veikta **kontrreformācija**, atņemot luterāņiem Jēkaba baznīcu un Marijas Magdalēnas klosteri.
- Aktīvu izglītības un katolicisma pozīciju atjaunošanu veica **Jezuītu ordenis**,

Kalendāra nemieri

- **1584. g.** Rīgā tika ieviests jaunais **Gregora XIII kalendārs**, rezultātā izcēlās nemieri. Luterāņi protestēja pret katolicisma uzspiešanu, kalendārs bija tikai ieganst.
- Notika katoļu baznīcu demolēšana un **svētbilžu dedzināšana**.

Pirma tipogrāfija

- **1588. g.** holandietis **Nikolauss Mollīns** Rīgā atvēra pirmo tipogrāfiju, kur iespieda grāmatas.
- Aizkraukles mācītājs **Georgs Rēhehūzens** sastādīja pirmo latviešu valodas gramatiku „**Viegls un drošs vadonis latviešu valodā**”.

Kurzemes un Zemgales hercogiste

- Kurzemes un Zemgales hercogiste (Kurzemes hercogiste) bija autonoma Polijas - Lietuvas vasaļvalsts no 1561. g. līdz 1795. g., kas pārvaldīja Kurzemi, Zemgali un Sēliju.

- **Līgums Kurzemes – Zemgales hercogistē:**
- noteica ticības brīvību,
- garantēja vasaļu (muižniecības) līdzšinējās privilēģijas,
- apstiprināja vācu muižniecības privilēģijas ieņemt valsts amatus hercogistē.

Hercogu vara nebija liela.

Jēkabs Ketlers (1642. – 1682. g.).

- Veidoja pārvaldi pēc **absolūtās monarhijas** parauga ar profesionālu ierēdņu aparātu.
- Bija **merkantilisma** piekritējs.

Hercoga Jēkaba laiki

- Hercoga Jēkaba laikā tika celti ķieģeļu, kaļķu un dzelzs ceplī. Tika izgatavots stikls, šaujampulveris, ozolkoka mucas un virves.
- **Attīstīta bija kuģubūve.** Kuģubūvētavas atradās Ventspilī, Liepājā, Kuldīgā. Lielāko daļu no šiem kuģiem pārdeva.

Kurzemes landtāgs

- Kopš 1617. g. Kurzemes landtāgi sanāca reizi divos gados Jelgavā.
- Lielākās hercogistes pilsētas bija **Kuldīga** un **Ventspils**.
- Vēlāk par galvaspilsētām kļuva **Kuldīga** un **Jelgava**.
- Par vienīgo rezidenci kļuva **Jelgava**.

Hercoga Jēkaba laiki

Hercogs centās iegūt kolonijas –

- Sv. Andreja salu Gambijas upes grīvā Āfrikā,
- Tobago salu Antiļu salu grupā pie Dienvidamerikas.

Hercoga Jēkaba laiki

- Jēkaba laikā hercogistē bija aptuveni **200 000 iedzīvotāji**:
- Sociāli augstāko slāni veidoja **muižniecība**.
- **Vislielāko sociālo slāni veidoja zemnieki**

Kultūra un izglītība

- Kurzemes kultūrā **pastāvēja divu kopienu sistēma- latviešu un vācu.**
- Turīgākie varēja iegūt izglītību **Vācijas universitātē.**
- Hercoga **Pētera Bīrona** laikā Jelgavā tika izveidota **Academia Petrina.**

Ernests Bīrons

- 1737. g. – 1769g.
Ernsts Johans Biron
- Pēc E. J. Bīrona pasūtījuma itāļu arhitekts **B. Rastrelli** projektēja un cēla gan **Jelgavas**, gan **Rundāles pili**.

Jelgavas pils

Rundāles pils

Pēteris Bīrons.

- No 1769. g. - **Pēteris Bīrons.**
- Viņš valdīja līdz 1795. g. līdz trešajai Polijas dalīšanai, un bija **pēdējais Kurzemes - Zemgales hercogistes hercogs.**

Poļu- zviedrijas karš 1600. – 1629. g.g.

- 1600. g. zviedri iebruka Vidzemē.
- 1621. g. zviedru karaspēks ar to karali **Gustavu II Ādolfu** priekšgalā ieņēma Rīgu.
- 1629. g. **Altmarkā** tika noslēgts **pamiers**.

Zviedru laiki

- Gustavs II Ādolfs.

- Kārlis X.

Zviedru laiki

Liels Ziemeļu karš 1700.-1721.g.g.

- **1700. g. Pētera I radītā valstu koalīcija (savienība, kurā ietilpa Krievija, Dānija, Polija, Ziemeļvācijas valstiņas – Brandenburga un Saksija) sāka uzbrukumu Zviedrijas valdījumiem Baltijā.**

Liels Ziemeļu karš

- **1700. g.** kaujā pie Narvas
- **1704. g.** krievu karaspēks ieņēma Tērbatu, vēlāk Narvas cietoksni.
- **1705. g.** krievu karaspēks devās uz Kurzemes – Zemgales hercogistes galvaspilsētu Jelgavu.
- **1710.g.** krievu karaspēks ieņēma Rīgu

Polijas dalīšana

- **Septiņgadu karš (1756. – 1763. g.).**
- **Krievija, Austrija un Prūsija vienojās par Polijas sadali. Rezultātā Polijas- Lietuvas valsts tika sadalīta starp trim lielvalstīm.**
- **Latgale Krievijas impērijā nonāca 18. gs. vidū** pirmās Polijas dalīšanas rezultātā **1772. g.**
- **1793. g.** otrā dalīšana,
- **1795. g.** trešā dalīšana.

Liels Ziemeļu karš 1700.-1721.g.g.

